

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SPORTO ĮSTATYMO NR. I-1151
2 STRAIPSNIO IR LIETUVOS RESPUBLIKO BAUDŽIAMOJO KODEKSO 182¹
STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTU

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai:

Įstatymo projektų rengimą paskatino opi, tačiau nepakankamai dėmesio sulaukianti problema, su kuria šiandien susiduria sporto pasaulis – manipuliavimas sporto varžymų rezultatais. Paskutinis atvejis, kai 2022-08-16 portalas 15min.lt pranešė, kad A lygoje „Jonavos“ klubo 4 futbolininkai už sportinių principų pažeidimus ir dalyvavimą sutartose rungtynėse sulaukė LFF Drausmės komiteto kirčių ir diskvalifikacijų.

Pastebėta tendencija, kada kai kurie žaidėjai, jų artimieji ar draugai, koordinuotai vykdo statymus lošimų bendrovėse, to pasekoje, siekdami išlošti, sportininkai yra linkę manipuliuoti rungtynių pasiekimais. Šiandien ši problema nėra tinkamai reglamentuota, nėra atskiro padalinio, kuris dirbtų tik rezultatų manipuliacijos klausimu. Tad, siekiant atkreipti dėmesį ir padėti pirmuosius žingsnius kovos su manipuliacija sporto varžybomis link, šiuo projektu tikslinama manipuliavimo sporto varžybomis sąvokos reglamentacija bei tikslinamas Baudžiamasis kodeksas.

Projektų tikslai ir uždaviniai – tiksliai apibrėžti manipuliacijos varžybų rezultatais sąvoką bei inicijuoti įstatyminės bazės sukūrimą skirtą tokios manipuliacijos prevencijai.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai:

Įstatymo projekto iniciatorius yra Seimo narys Andrius Kupčinskas ir kolegos iš Jaunimo ir sporto komisijos.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai:

Šiuo metu Sporto įstatymas nurodo, jog manipuliavimas aukšto meistriškumo sporto varžybomis, tai "tyčinis susitarimas, veikimas arba neveikimas, kuriuo bandoma paveikti aukšto meistriškumo sporto varžybų eigą ar rezultatą, siekiant visiškai arba iš dalies panaikinti šių sporto varžybų nuspėjamumą ir taip sau ar kitiems suteikti nepelnytą pranašumą".

Pastebėtina, jog Baudžiamajame kodekse aukšto meistriškumo sąvoka nevartojama, pastarajame tokio tipo rungtynės apibrėžiamos kaip „profesionalios sporto varžybos“

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama:

Tikslinama manipuliavimo sporto varžybomis sąvoka. Tenka pažymėti, kad kai kuriose aukšto meistriškumo sporto šakų federacijų taisyklėse manipuliavimas sporto varžybose įvardijamas kaip neteisėtos lažybos, lošimai. Siekiant kuo plačiau atspindėti įvairias situacijas, tikslinama ir įstatymo sąvoka.

Įstatymo projektu tikimasi padėti pirmuosius žingsnius kovos su manipuliavimo varžybų rezultatais link. Tolimesniuose etapuose šią problematiką reiktų sugretinti su kova su dopingu bei sukurti atitinkamą padalinį Lietuvos antidopingo agentūroje (LAA), kuris būtų atsakingas už įstatymo

nuostatų įgyvendinimą, informacijos manipuliavimo varžybų rezultatais rinkimą bei prevencijos vykdymą.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta:

Neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai:

Tikimasi, kad tikslinamieji Baudžiamojo kodekso pakeitimai turės teigiamos įtakos kriminogeninei situacijai, juolab korupcijai sporto šakose.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai:

Įstatymo įgyvendinimas neturės įtakos verslo sąlygoms ar plėtrai.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams:

Neprieštarauja.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios:

Europos Tarybos parlamentinė asamblėja (PACE) 2020 metais paskelbė pranešimą dėl poreikio skirti daugiau politinio dėmesio manipuliavimo sporto varžybomis klausimui bei dėl būtinybės ratifikuoti Makolino (*angl.* Macolin) konvenciją, įsigaliojusią 2019 m. rugsėjo 1 d.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka:

Teisės aktas parengtas laikantis visų išvardintų reikalavimų.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus:

Įstatymų projektų nuostatos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos dokumentams neprieštarauja.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti:

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais):

Papildomų lėšų prireiks 2-3 etatams Lietuvos antidopingo agentūroje (LAA).

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados:

Specialistų vertinimų negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis:

manipuliavimas sporto varžybomis, sportininkų nedalyvavimas lošimuose ir lažybose

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai:

Nėra.

Teikia
Seimo narys

Andrius Kupčinskas